

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TURKISH DENTAL ASSOCIATION

GENELGE

Sayı : 001-1.341

Tarih : 24.03.2021

Konu : Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS)

DİŞHEKİMLERİ ODASI BAŞKANLIĞI'NA,

İlgi: Muayenehanelerin MBYS'ye veri göndermelerine ilişkin, Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 12.03.2021 tarihli yazısı.

Bilindiği üzere çeşitli zamanlarda il veya ilçe sağlık müdürlükleri tarafından meslektaşlarımıza gönderilen yazılarda, Bakanlık politikası gereği veya kayıt dışı ekonomiyle mücadele gibi gerekçelerle hasta bilgilerinin Sağlık Bakanlığı merkezi kayıt sistemiyle paylaşılması talep edilmişti. Söz konusu taleplerin hukuka uygun olmadığına ilişkin başvurular üzerine Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından [12.03.2021 tarih ve E.64706799-045.03-420 sayılı yazı](#) hazırlanmış; söz konusu yazı il sağlık müdürlüklerinin yanı sıra Türk Dişhekimleri Birliği'ne de gönderilmiştir.

Bakanlık yazısında, çeşitli karar, kural ve ilkelere ilişkin açıklamalarda bulunulduktan sonra, Bakanlığın bütün sağlık verilerini merkezi bir sistemde toplama hakkının bulunduğunu, aksine davranışların 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu uyarınca yaptırıma tabi tutulacağı belirtilerek [07.07.2020 tarih ve E.1157 sayılı Bakanlık yazısına](#) göre işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu yazının ilgi tuttuğu ve uyarınca işlem yapılması gerektiğini belirttiği 7.7.2020 tarih ve 1157 sayılı yazıda, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları" hakkındaki yönetmeliğin 27 inci maddesinin (8) sekizinci fıkrası hükmü ile "Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı" başlığı altında yer alan 239 uncu tedbirin Sağlık Bakanlığınca yürütülen 27 nolu eylemi kapsamında hekim ve dişhekimi muayenehanelerinin MBYS'ye entegre edilmelerinin sağlanması sağlık müdürlüklerinden istenmiştir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Yasasında, ilgilinin açık rızası aranmaksızın sağlık verilerinin işlenmesine, sınırlı amaçlarla izin verilmiştir. Bu amaçlar arasında kayıt dışı ekonominin azaltılması amacı bulunmamaktadır. Nitekim, 12.03.2021 tarihli Bakanlık yazısında da, hastalara ilişkin bilgilerin hangi amaçlarla talep edildiğine ilişkin başlık altında kayıt dışı ekonominin azaltılması amacı yoktur. Bu durumda, diğer hukuka aykırılıklarına yanı sıra, kişilerin sağlık verilerinin 6698 sayılı Yasa'da izin verilmeyen bir amaçla işlenmesi niteliğindeki bir talimatın yerine getirilmesine olanak bulunmamaktadır.

Ayrıca, en küçük bir sınır ve ölçü tanımlanmadan bütün verilerin toplanması talebi 6698 sayılı Yasa ile belirlenen temel ilkelere aykırıdır. Kaldı ki, Bakanlık görüş yazısında bahsi geçen Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin herhangi bir hükmünde, hastaların bütün verilerinin bütün sağlık kurum ve kuruluşları tarafından kimlikli olarak Sağlık Bakanlığına gönderilmesi gerektiğini belirten bir kural bulunmamaktadır. Bu bağlamda, Bakanlığın görüş yazısı hasta verilerinin gönderilmesi zorunluluğuna ilişkin hukuki sebebin belirlenmesi bakımından yeterli değildir.

Sağlık Bakanlığı'nın 12.03.2021 tarihli yazısına karşı gerekli başvuru Birliğimiz tarafından, [17.03.2021 tarih ve 002.313 sayılı yazı ile](#) Bakanlığa yapılmıştır. Hukuka uygun olmayan veri paylaşım taleplerinde bulunulmasına karşı meslektaşlarımızın itirazlarında kullanabilecekleri dilekçe örneği de ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,

Gülay Özdoğan
Türk Dişhekimleri Birliği
Genel Sekreteri

EK: Taslak Dilekçe

.....İL/İLÇE SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ'NE

İlgi :MBYS'ye hasta bilgilerinin gönderilmesinin istenmesi hakkındaki .... Tarih ve ... sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, yazı ekinde paylaşılan Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 12.03.2021 tarih ve E.64706799-045.03-420 sayılı görüş yazısı esas tutularak, özel sağlık kuruluşlarının bütün hasta verilerini Sağlık Bakanlığına göndermelerinin hukuka uygun olacağı belirtilmiştir.

Anılan görüş yazısında çeşitli açıklamalar yapıldıktan sonra, yazıya ilgi tutulan 07.07.2020 tarih ve 1157 sayılı Bakanlık yazısına göre işlem yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Söz konusu ilgi yazıda "...Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları" hakkındaki yönetmeliğin 27 inci maddesinin (8) sekizinci fıkrası hükmü ile "Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Programı" başlığı altında yer alan 239 uncu tedbirin Sağlık Bakanlığınca yürütülen 27 nolu eylemi kapsamında hekim ve dişhekim muayenahanelerinin MBYS'ye entegre edilmelerinin sağlanması..." gerektiği belirtilmektedir.

Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 27. maddesinin 8. fıkrasının yürütmesi Danıştay tarafından durdurulmuştur. Kaldı ki, hastaların sağlık bilgilerinin açık rızaları dışında işlenebilmesi ancak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda belirtilen amaçlarla mümkündür. Bu amaçlar arasında kayıt dışı ekonominin azaltılması şeklinde bir amaç bulunmamaktadır. 6698 sayılı Yasa'ya aykırı olarak sağlık verilerinin işlenmesinin Türk Ceza Kanununa göre suç oluşturduğu malumdur. Diğer yandan, Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik'in herhangi bir maddesinde, hastaların bütün verilerinin Sağlık Bakanlığı ile paylaşılmasının gerektiğini belirten bir kurala rastlanmamıştır.

Ayrıca, Yönetmeliğin yaptırım hükmünde yer alan "...Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde veri gönderimi yapmayan..." sağlık kuruluşlarından bahsedilmekte ise de hastaların kişisel sağlık verilerinden hangilerinin ve ne şekilde gönderileceğine ilişkin olarak Bakanlık tarafından belirlenmiş ve açıklanmış/tebliğ edilmiş usul ve esas da bulunmamaktadır.

Bütün bunlardan başka, Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmelik'in çeşitli hükümlerinin iptali istemiyle Türk Tabipleri Birliği ve Türk Dişhekimleri Birliği tarafından açılan davada, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından, Yönetmeliğin dayanağı olan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 378. Maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüyle, yürürlüğünün durdurulması ve iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir. (2020/326 YD itiraz) http://www.tdb.org.tr/icerik_goster.php?Id=3653

Son olarak; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Yasasının 4. Maddesinde, bütün veri işlemlerinde zorunlu olan temel ilkeler sayılmış; söz konusu ilkelere uyulmasının zorunlu olduğu açıkça vurgulanmıştır. Bunlar arasında yer alan "(ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma." temel ilkesi bağlamında; Sağlık Bakanlığı tarafından Yasa'nın 6/3. Maddesi uyarınca işlenecek verilerin de "işlendiği amaçla bağlantılı, sınırlı ve

ölçülü olması” şarttır. Bir başka anlatımla, hangi amaçla işlendiği belirtilmeden hastanın bütün verilerinin işlenmesi isteği Yasa’nın 4/2-ç hükmünü ihlal edecektir.

Bu bilgiler ışığında, MBYS olarak adlandırılan bilişim sistemine bütün hasta verilerinin hastaların açık rızası aranmaksızın, kayıt dışı ekonominin azaltılması amacıyla gönderilmesinin istenmesinin hukuka uygun bir temeli olmadığı anlaşılmaktadır. Kişisel sağlık verilerinin özel nitelikli veri kategorisi içinde dahi ayrı bir korumaya tabi tutulan en hassas veri setini oluşturduğu ve hukuka aykırı olarak paylaşılmasının suç oluşturacağı da dikkate alınarak konunun tarafınızdan yeniden değerlendirilmesini takdirlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Dişhekimi .....